

Nr 313

Av herr Olsson, Johan, m. fl., angående den regionalpolitiska målsättningen.

(Lika lydande med motion nr 972 i Andra kammaren)

Trots att konjunkturen är hög om man ser till landet som helhet är det stor brist på sysselsättning i de s. k. skogslänen. Den regionala obalansen har blivit alltmer markerad. Avfolkningen av vissa delar av landet har skett i mycket snabb takt samtidigt som en mycket stark koncentration av befolkning, bebyggelse och näringsliv har skett till framför allt de tre storstadsregionerna.

Denna utveckling har skett p. g. a. att det hos statsmakterna har saknats en regionalpolitisk målsättning. Under de sista åren på 1950-talet stimulerades flyttningspolitiken utan att lokaliseringpolitiska åtgärder sattes in. Efter den 1 juli 1965 har en lokaliseringpolitisk försöksverksamhet satts in. Men den har skett utan att regionalpolitiska mål har satts upp. Flyttningspolitiken har fortgått.

Denna utveckling har lett till att vissa områden och t. o. m. hela landsdelar utglesas så kraftigt att näringsliv, bebyggelse och nödvändig service inte kan upprätthållas. I inflyttningsorterna har denna hastiga omstrukturering medfört växtvärk. Planeringen i storstadsområdena har inte varit avpassad för denna kraftiga inflyttning. Trängsel, köer, miljöproblem, bostadsproblem och sociala missförhållanden har blivit följderna. Den kraftiga koncentrationen av mänskliga och ekonomiska resurser till storstäderna skapar överefterfrågan och inflationstendenser. Detta är till skada för vår konkurrenskraft gentemot utlandet och motverkar möjligheterna att föra en effektiv jämlikhetspolitik för landet i dess helhet.

Samhällsplaneringen bör inriktas på att det skall finnas en regionalpolitisk målsättning. I den bör ingå att sysselsättning skall skapas i de områden där sysselsättningsbrist nu råder. Lokaliseringpolitiska åtgärder i hittills vedertagen omfattning är därvid inte tillräckliga. Alla samhällets åtgärder måste inriktas på att den sysselsättningsmålsättning man därvid ställer upp skall kunna uppfyllas. Däri måste ingå en befolkningspolitisk målsättning som i stort sett går stick i stäv med den utveckling som förutsätts i den regionalplaneskiss för Storstockholm som nu håller på att utarbetas och som genom att den finns ytterligare driver på denna koncentrationsprocess.

En regionalpolitisk målsättning innehållande också en befolkningspolitisk

målsättning för de olika regionerna bör därför ställas upp av statsmakterna. Den nuvarande koncentrationsprocessen bör brytas och en jämnare befolkningsfördelning än den nuvarande åstadkommas. Målsättningen skall vara ett decentraliserat samhälle.

Den hittillsvarande lokaliseringpolitiken har stimulerat företag till att lokalisera sig till eller expandera inom det s. k. norra stödområdet eller på andra orter där sysselsättningsvårigheter förelegat. Åtgärder som direkt haft till uppgift att balansera storstädernas tillväxt har ej vidtagits. Olika former av etableringskontroll har under senare tid diskuterats som åtgärder för att dämpa storstadsexpansionen. Sådana medel kan komma att bli nödvändiga inom en nära framtid.

I första hand anser vi att man genom stimulansåtgärder bör inte bara hejda inflyttningen till storstadsregionerna utan också få företag att flytta därifrån till andra regioner. Det torde finnas ett stort antal företag som av olika anledningar överväger att flytta från storstadsregionerna men som avskräckes av de kostnader som en sådan flyttning skulle föra med sig. Därför finns det anledning att pröva möjligheten att införa flyttningsbidrag som stimulans för flyttning av företag från storstadsregionerna till andra delar av landet. Flyttningen skulle vara av varaktigt slag och ej nödvändigtvis ske till orter som ligger inom stödområdet. Förutsättningen bör vara att flyttningen sker till ort som ej ligger inom storstadsregionerna.

En flyttningsstimulans av det slag som här har skisserats bör komma till stånd inom en nära framtid. Därmed skulle man kunna balansera de koncentrationsdrivande effekter som redan presentationen av den Storstockholmska regionplaneskissens intentioner riskerar att medföra. Stimulans till utflyttning av företag skulle möjliggöra skapandet av goda livsmiljöer och goda levnadsbetingelser i storstadsregionerna, som skulle kunna få en balanserad utveckling.

Med hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t

1. uttala sig för att en regionalpolitisk målsättning som också innehåller en befolkningspolitisk målsättning utarbetas syftande till ett decentraliserat samhälle;

2. anhålla om utredning och förslag till effektiva åtgärder för att balansera storstädernas tillväxt, varvid särskilt bör prövas frågan om stimulansbidrag för flyttning av företag från storstadsregionerna.

Stockholm den 23 januari 1970

Joh. A. Olsson (cp)

Olle Eriksson (cp)

Nils Nilsson (cp)

Axel Kristiansson (cp)